

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania Z. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 stycznia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z 8 maja 2015 r. oddalił odwołanie Z. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z 21 sierpnia 2014 r., którą odmówiono mu prawa do emerytury na podstawie art. 32 i art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy ustalił, iż Z. P. w dniu 9 czerwca 2014 r. złożył wniosek o emeryturę. Na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował ponad 25 lat stażu pracy, a organ rentowy zaliczył mu 6 lat 10 miesięcy i 27 dni stażu pracy w warunkach szczególnych. Sporny okres, którego organ rentowy nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych dotyczy: - 7 lat i 5 miesięcy pracy w M. w Ł. od 1 września 1969 r. do 31 stycznia 1977 r.; 8 lat 3 miesięcy i 30 dni pracy w Fabryce (...) „F.” w Ł. od 2 lipca 1977 r. do 30 października 1985 r., gdzie wykonywał pracę na stanowisku elektromontera. Wykonywał prace polegające na remoncie i obsłudze

wózków akumulatorowych, pracował jako elektryk. Zajmował się regenerowaniem starych baterii, dobierał elektrolit, formował nowe baterie. Zdarzało się, że z akumulatorów wyciągał ołowiane płytki, zalewał elektrolitem. Naprawiał także tablice z bezpiecznikami, naprawiał przewody, wymieniał oświetlenie na hali. Malował wózki akumulatorowe, wymieniał żarówki, wentylatory. Zajmował się wszystkimi pracami związanymi z eksploatacją wózków akumulatorowych i spalinowych. Pracował na jedną zmianę. W pomieszczeniu, w którym naprawiano wózki akumulatorowe stała wanna, w której rozrabiano elektrolit. Ścieki były odprowadzane do kanału blisko zajezdni wózków. W Fabryce 4-5 pracowników zajmowało się naprawą wózków akumulatorowych, w których najczęściej były naprawiane baterie; 9 miesięcy i 29 dni pracy w Zakładach (...) „F.” w Ł. gdzie pracował jako dziewiarz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy uznał, że do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć zatrudnienie ubezpieczonego w Zakładach „F.” w Ł..

Wskazując na treść rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), a w szczególności wykaz A załącznika Dział XIV pkt 16 Sąd Okręgowy stwierdził, że do prac w warunkach szczególnych zostały zaliczone prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Ubezpieczony jednak nie wykazał, że w okresie zatrudnienia w M. w Ł. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów szynowych. Jeżeli zaś chodzi o pracę w Fabryce „F.” w Ł. to Sąd stwierdził, że ubezpieczony wykonywał prace polegające na remoncie wózków akumulatorowych, regenerowaniu starych baterii, formowaniu nowych, dobieraniu elektrolitu, ale pracował także jako elektryk, malował wózki akumulatorowe, wymieniał żarówki i wentylatory. Nie wykonywał zatem prac polegających na opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a tylko takie prace mogą zostać zaliczone do prac w warunkach szczególnych zgodnie z Wykazem A działem XIV pkt 13 stanowiącym załącznik do rozporządzenia z 1983 r.

Sąd Okręgowy stwierdził, że ubezpieczony nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym nie spełnił przesłanek z art. 32 i 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 28 stycznia 2016 r. oddalił apelację ubezpieczonego od powyższego wyroku Sądu pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny nie ma wątpliwości, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby odwołujący pracując w spornym okresie w M. czy w Fabryce „F.” w Ł. świadczył pracę w warunkach szczególnych, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Rozporządzenie to w Wykazie A dział XIV poz. 13 stanowi, że do prac w warunkach szczególnych zaliczane są prace w akumulatorowniach, które dotyczą opróżniania, oczyszczania i wymiany kwasu siarkowego i płyt ołowianych. Pracą w szczególnych warunkach jest praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do wyżej wskazanego rozporządzenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, z ustaleń faktycznych nie wynika, aby ubezpieczony taką pracę wykonywał, tym samym brak jest jakichkolwiek podstaw, aby jego zatrudnienie w Fabryce „F.” mogło być zaliczone do prac w warunkach szczególnych. Nie bez znaczenia jest także fakt przyznany przez odwołującego, iż nie jest w posiadaniu świadectwa wykonywaniu pracy w szczególnym charakterze w tej Fabryce, chociaż Fabryka ta nadal działa.

Ubezpieczony zaskarżył w całości powyższy wyrok Sądu drugiej instancji skargą kasacyjną, w której zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego, tj. - art. 32 oraz art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (w zw. z § 2 i § 4 oraz pkt 13 działu XIV, wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez uznanie, że „koniecznym do uzyskania uprawnień emerytalnych Ubezpieczony musi wykazać, że przez cały czas pracy wykonywał jedynie pracę polegającą na wymianie i napełnianiu baterii

akumulatorowych, tj. na stanowisku wymienionym w wykazie A, dział XIV pkt 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), podczas gdy przyjęta w orzecznictwie i doktrynie wykładnia w/w przepisów wskazuje na fakt, iż na ubezpieczonym spoczywa jedynie obowiązek wykazania, że Ubezpieczony, wykonując prace wskazane w wykazie A, dziale XIV, pkt 13, w ramach pełnego wymiaru czasu pracy podlegał oddziaływaniu szkodliwych warunków na organizm, bez względu na to, czy przez osiem godzin dziennie zajmował się tylko i wyłącznie wymianą i napełnianiem baterii akumulatorowych, czy też wykonywał również inne uboczne prace, będąc cały czas narażonym na szkodliwe warunki pracy wskazane w w/w rozporządzeniu”.

Wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

W uzasadnieniu wniosku stwierdził, że oczywista zasadność skargi polega na zastosowaniu w niniejszej sprawie całkowicie błędnej wykładni art. 32 oraz art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z § 2 i § 4 oraz pkt 13 działu XIV, wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez uznanie, że w celu uzyskania prawa do emerytury, ubezpieczony musi wykazać, że przez cały czas pracy wykonywał pracę polegającą na wymianie i napełnianiu baterii akumulatorowych, tj. na stanowisku wymienionym w wykazie A, dział XIV pkt 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), podczas gdy przyjęta w orzecznictwie i doktrynie wykładnia w/w przepisów wskazuje na fakt, iż na ubezpieczonym spoczywa jedynie obowiązek wykazania, że w ramach pełnego wymiaru czasu pracy podlegał oddziaływaniu szkodliwych warunków na organizm, bez względu na to, czy przez osiem godzin dziennie zajmował się tylko i wyłącznie wymianą i napełnianiem baterii akumulatorowych. Inna wykładnia w/w przepisów prowadziłaby bowiem do nielogicznego wniosku, że dla uzyskania uprawnień

emerytalnych nie ma znaczenia, czy Ubezpieczony był przez cały czas pracy narażony na negatywne dla zdrowia oddziaływanie kwasu z akumulatorów, ale, jakie czynności manualne w tym czasie wykonywał”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286).

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (prima facie) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., I PK 265/13, LEX nr 1646094).

W ocenie skarżącego oczywista zasadność skargi kasacyjnej jest usprawiedliwiona ze względu na całkowicie błędną wykładni art. 32 oraz art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z § 2 i § 4 oraz pkt 13 działu XIV, wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez uznanie, że w celu uzyskania prawa do emerytury, ubezpieczony musi wykazać, że przez cały czas pracy wykonywał pracę polegającą na wymianie i napełnianiu baterii akumulatorowych, tj. na stanowisku wymienionym w wykazie A, dział XIV pkt 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Skarżący jednak przeoczył, że do uznania pracy wykonywanej przez skarżącego za pracę w szczególnych warunkach konieczne było spełnienie dwóch przesłanek, a mianowicie wykonywanie pracy w akumulatorowni, które polegają na opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie kwasu siarkowego i płyt ołowianych, tj. na stanowisku wymienionym w wykazie A, dział XIV pkt 13 oraz wykonywanie takiej pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd drugiej instancji uznając w ustalonym stanie faktycznym, że skarżący nie wykonywał pracy, o której mowa w wykazie A dział XIV pkt 13 nie tylko nie naruszył odnośnych przepisów prawa materialnego w stopniu oczywistym, lecz w ogóle nie naruszył prawa, gdy się uwzględni, że Sąd Najwyższy w wyroku z 17 kwietnia 2014 r., I UK 384/13, niepublikowany, stwierdził autorytatywnie, że „Czym innym jest obsługa akumulatorów polegająca na wymianie lub uzupełnieniu płynów, demontażu, zestawianiu akumulatorów i czym innym jest praca stała i w pełnym wymiarze w akumulatorowniach polegająca na opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych. Nie każda praca przy obsłudze akumulatorów to praca w akumulatorowni. Praca szczególna w akumulatorowni to wyłącznie rodzajowo określone czynności, polegające na opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych. Innymi słowy wymiana, demontaż akumulatorów na wózkach albo uzupełnienie płynu w akumulatorach to nie to samo co wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych w akumulatorach w akumulatorowni”.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.